אמר לך שמואל כי תניא ההיא בשעת כפרה (ובריית' מייתי בשעת הפרשה) [1] וא"ת אמאי פליג אדעולא לוקמא למילתיה דשמואל בשעת כפרה ובריית' מייתי בשעת הפרשה [2] דסבירא ליה דשמואל מייתי בשעת הפרשה דקאי אמתני' דמשמע דמייתי בשעת הפרשה מדקאמר חייבי עולות [3] אין ממשכנין אותן שזהו בשעת הפרשה [4]: **מאי** בשעת הפרשה דקאמר שמואל אף בשעת הפרשה וא"ת מ"מ הא פליג דלשמואל צריכה דעת אף בשעת הפרשה וכ"ש בשעת כפרה ועולה צריכה [5] בשעת כפרה דווקא ולא בשעת הפרשה וי"ל דמ"מ דבכה"ג דפליגי השתא לא הוו פליגי וצריכה לר"י טעמא דשמואל ועולה דהא דאמר שמואל עולה ושלמים צריכין דעת בשעת הפרשה משום דלא ניחא ליה לאיניש להתכפר במילתא דלא דידיה אבל בשעת כפרה אינו צריך דמשום סמיכה אין צריך לדעתו כיון דאינם באים לכפר על יח] חטאו אבל חטאת ואשם שהם באים על חטא וצריכין להתוודות יב] [בשעת] סמיכה בעינן [דעת] בשעת כפרה ועולה סבירא ליה דאפילו בעולה ושלמים רוצה לקיים מצות סמיכה הלכך בעינן דעתו בשעת כפרה אבל בשעת הפרשה לא בעינן דעת אלא בחטאת משום דלא ניחא ליה לאינש לכפרה במילתא דלאו דידיה אבל עולה ושלמים דלא לכפרה קאתי כולי האי אינו צריך דעת בשעת הפרשה יג]:

האי מאן דמסר מודעא לגיטא מודעיה מודעא יד] • (פסק) לפיכך נהגו העולם לבטל כל מודעי ומודעי דאתו מגו מודעי בשעת כתיבת הגט ובשעת הגתיה דמיסיגין שמא בטל אותו:

הדרן עלך האומר משקלי

שום היתומים ל' יום • וא"ת אמאי נקט יתומים אפי' כ"ע נמי אם באו בית דין לירד בנכסיהן כדי לפרוע לאשה כתובתה לו חובו לב"ח צריך שומת ב"ד ל' יום כדאיתא בפ' המפקיד (ב"מ לה:) מאימת אכיל פירי מכי שלמי יומי אכרזתא אלמא לכל אדם שבא לירד לנכסיהן צריכי שומת ב"ד ח"כ אמאי נקט יתומים וי"ל דתנא יתומים לרבותא דמהו דתימא דליהוי יתומים להקדש ולבעי שומת בית דין ס' יום קמ"ל דשוין לכל אדם:

בשעת הוצאת פועלים ובשעת הכנסת פועלים • פירוש בשעת הוצאת פועלים ממלאכתן ובשעת הכנסתן למלאכה ואין זו סדר המשנה דנקט בבקר ובערב ורב יהודה מפרש ערב תחילה ואחר כך בקר וי"ל משום דכן הסדר לפי שאינו רוצה לבטל ממלאכתו לפיכך אין דרך למימר להו סיירוה סו] ניהלי דאם לא כן למה להמתין עד הערב *ומשאליה להו מה ראו הא כל היום יש לו רשות לשוליה לפיכך הוצרכו לרב יהודה לפרש כן שבשעת יציאה ממלאכתן אמר להו סיירוה ניהלי שאז אין מבטלין ממלאכתם ולמחרת כשמזכר מה דאמר להו לאותה חזיל נשאול ומש"ה אין לפרש איפכא בשעת הוצאת הפועלים מביתם וכנכסין במלאכתן ובשעת הכנסתן בביתם ויוצאין ממלאכתן לפי דאין דרך לעשות כן כדפירשנו ועוד דאין לייסד לשון הספר על זה ובתוספות מז] האריכו הרבה בזה והביאו ההיא דריש השוכר את הפועלים (ב"מ פג• ושם:) *) רב אסי אמר פועל בכניסתו משלו וביציאתו משל בעל הבית: **כך** היא יפה • להוצאת תבואה ופירות כך וכך היא שומת בכך וכך דמים ואם המלוה רוצה לעכב בכך שמא ב"ד אין צריך להכריז אלא אותו מוקימנא ליה ביד המלוה מיד:

*) [נ"ל ריש לקיש אמר]

אמר לך שמואל כי תניא ההיא בשעת כפרה • דלא בעינן דעת בעלים בשעת הקרבה תניא דהא הודיעו בשעת הפרשה ואינו לי שנתרצה בדבר: **וכי קאמינא** • דצריך דעת בשעת הפרשה: והא דשמואל דבעי דעת בהפרשה ולא בכפרה: **פליגא דעולה** • דאיהו אמר איפכא: **אלא לדעת לא יצא** • אלמא בכולהו בעינן דעת וקשיא לתרוייהו: **מתנייתא אהדדי לא קשיין** • הא דקתני לעיל עולתו ושלמיו של פלוני עלי בין לדעת בין שלא לדעת יצא והך בתרייתא דקתני בכולהו שלא לדעת לא יצא לא קשיין אהדדי חדא בשעת כפרה וחדא בהפרשה לעולה כדאית ליה ולשמואל כדאית ליה: **אף בשעת הפרשה** • דבין בהפרשה בין בכפרה בעי דעת ואע"ג דהוא הך קמייתא תיובתיה דקתני דעולה לא בעיא דעת דהאי שיטא דשני הש"ס לעיל אמר לך שמואל כי תניא ההיא בשעת כפרה כו' ולאו מילתא היא קמ"ל רב פפא דקאמר לאמוראי ממי לא קשיין שמואל מוקי קמייתא בשעת כפרה מכלל דשמואל בכפרה לא בעי דעת ושיטא דשמין לעיל שיטא הוא: **דעשאוה** • אחרי כן: **ואירי** • לתת הגט והמודעא לא בטל: **מהו דתימא מסתמא בטלה למודעא** • קמ"ל רב ששת דלא וממתניתין ילוף מעמא דל"ל ליתני טופין אותו עד שיתן:

(כ"ב מח)

הדרן עלך האומר משקלי

שום היתומים • ב"ד היורדים לנכסי יתומים למוכרן להגבות לבעל חוב שמין את הקרקע ומכריזין ל' יום כל הרוצה ליקח יבא ויקח: **ושום הקדש** • גזבר המוכר קרקע של הקדש: **גמ'** **סיירוה ניהלי** • ראו אם יפה היא: **דנידכר** בעל הבית ה] באורתא מאי דאמר לפועלים בלפרא: **וניסיילינהו** אם יפה היא: **כך היא יפה** • כך וכך היא עושה תבואה: **כך היא שומא** • בכך וכך שמאוה ב"ד: ויקח ע"מ שיפרע לאשה או לבעל חוב: **למהני** • לאכרוזי על מנת ליתן כו': **על יד על יד** • פורתא פורתא ואיכא לוקח דניחא ליה לפרוע לבעל חוב דמיקל בזוזי שנוטל זוזים שבורים ומכריס שאין דרך סוחרים מקפידין בכך: ויקח על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו דאיכא דניחא ליה באשה דשקלה על יד על יד חוב דמיקל בזוזי ואיכא דניחא ליה באשה דשקלה על יד על יד מנה

[כתובות קנ:]

[תוספתא ריש פ"ד]

הגהות הב"ח
(ה) גמ' ולמולאי נמי לא קשיא כ"כ כ"ל הכנייתא אלא כ"ל דאמוראים:

תנו

לדעת • שהודיע את המתכפר: **כי תניא ההיא** • דלא בעינן דעת בעלים בשעת הקרבה תניא דהא הודיעו בשעת הפרשה ואירלי שנתרצה בדבר: **וכי קאמינא** • דצריך דעת בשעת הפרשה: והא דשמואל דבעי דעת בהפרשה ולא בכפרה: **פליגא דעולה** • דאיהו אמר איפכא: **אלא לדעת לא יצא** • אלמא בכולהו בעינן דעת וקשיא לתרוייהו: **מתנייתא אהדדי לא קשיין** • הא דקתני לעיל עולתו ושלמיו של פלוני עלי בין לדעת בין שלא לדעת יצא והך בתרייתא דקתני בכולהו שלא לדעת לא יצא לא קשיין אהדדי חדא בשעת כפרה וחדא בהפרשה לעולה כדאית ליה ולשמואל כדאית ליה: **אף בשעת הפרשה** • דבין בהפרשה בין בכפרה בעי דעת ואע"ג דהוא הך קמייתא תיובתיה דקתני דעולה לא בעיא דעת דהאי שיטא דשני הש"ס לעיל אמר לך שמואל כי תניא ההיא בשעת כפרה כו' ולאו מילתא היא קמ"ל רב פפא דקאמר לאמוראי ממי לא קשיין שמואל מוקי קמייתא בשעת כפרה מכלל דשמואל בכפרה לא בעי דעת ושיטא דשמין לעיל שיטא הוא: **דעשאוה** • אחרי כן: **ואירלי** • לתת הגט והמודעא לא בטל: **מהו דתימא מסתמא בטלה למודעא** • קמ"ל רב ששת דלא וממתניתין ילוף מעמא דל"ל ליתני טופין אותו עד שיתן:

(כ"ב מח)

הדרן עלך האומר משקלי

שום היתומים • ב"ד היורדים לנכסי יתומים למוכרן להגבות לבעל חוב שמין את הקרקע ומכריזין ל' יום כל הרוצה ליקח יבא ויקח: **ושום הקדש** • גזבר המוכר קרקע של הקדש: **גמ'** **סיירוה ניהלי** • ראו אם יפה היא: **דנידכר** בעל הבית ה] באורתא מאי דאמר לפועלים בלפרא: **וניסיילינהו** אם יפה היא: **כך היא יפה** • כך וכך היא עושה תבואה: **כך היא שומא** • בכך וכך שמאוה ב"ד: ויקח ע"מ שיפרע לאשה או לבעל חוב: **למהני** • לאכרוזי על מנת ליתן כו': **על יד על יד** • פורתא פורתא ואיכא לוקח דניחא ליה לפרוע לבעל חוב דמיקל בזוזי שנוטל זוזים שבורים ומכריס שאין דרך סוחרים מקפידין בכך: ויקח על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו דאיכא דניחא ליה באשה דשקלה על יד על יד חוב דמיקל בזוזי ואיכא דניחא ליה באשה דשקלה על יד על יד מנה

[כתובות קנ:]

[תוספתא ריש פ"ד]

הגהות הב"ח
(ה) גמ' ולמולאי נמי לא קשיא כ"כ כ"ל הכנייתא אלא כ"ל דאמוראים:

[עיין תוספות לקמן כד. ד"ה אין לקדש וכו']

שיטה מקובצת

א] עולא ר"א לא חלקו בין חטאת לעולה שהחטאת צריכה דעת ועולה אינה צריכה דעת אלא בשעת הפרשה לא בשעת כפרה כו': ב] הפרשה ולאמוראי נמי: ג] צריכא דעשויה אות א' נמחק: ד] שום היתומים • גליון תיבות למה נקט יתומים וכו' ועוד קשה דבגמרא מקשינן ממתני' לרב אסי דקאמר אין נוקקין לנכסי יתומים קטנים ומנ"ל דבקטנים איירי דלמא מתני' איירי ביתומים גדולים וי"ל דאי לא איירי אלא בגדולים הוה ליה למימר שום הדיום ותנא בסתמי' שום היתומים קטנים דסד"א להוו להקדש דבכמה דברים אנו מדמין יתומים להקדש קמ"ל דלא • הרא"ש ז"ל: ה] הבית בצפרא מאי דאמר לפועלים באיתא הם"ד: ו] וא"ת מנ"ל לאמר מתרץ דפליג שמואל אדעולא: ז] וי"ל דלישנא דשמואל משמע דמיירי בשעת הפרשה דמיתני' קרא דמתני' דמשמע: ח] עולות ממשכנין אותן הם כופין אותו ותיבת אין נמחק: ט] הפרשה דאי בשעת כפרה מה שייך לכפותו כיון דאפריש הקרבן פשיטא דיקריב בעל כרחו הס"ד: י] צריכה דעת בשעת: יא] חטאי • גלוין הלכך אם הפריש ראובן עולה או שלמים שיתכפר בהם שמעון אינן קדושים ואין מועלין בעולה ואם נתרצה שמעון בשעת הפרשה מקריבה ראובן בלא דעת שמעון [אבל אם בשעת הפרשה לא נתרצה] ובשעת כפרה נתרצה שמעון יצא בה ידי חובה אבל אין בה מעילה עד שיתרצה שמעון משום זימנין דלא ניחא ליה לאינש דליכפר במידי דלאו דידיה אבל חטאת ואשם וכו' הרא"ש ז"ל: יב] להתוודות ושמונין סמיכה בעינן דעת: יג] הפרשה וקדושים הם: יד] תיבת פסק נמחק: טו] ניהלי אלא בערב דאל"כ למה ליה להמתין עד הערב ולישוליה להו מה ראו הלא כל היום: טז] בתוספות האריכו הרבה.

יתיב

שום היתומים שלשים יום • כשנצרכין ב"ד למכור מנכסי יתומים או לפרנסה או (לכסות) [לכתובה] או לשום דבר צריך לשומן ולהכריז (כל) שלשים יום [בבקר ובערב] כדמפרש בגמרא אומר שדה פלונית בסיסניה ובמצריה כך היא יפה וכך היא שומא כדי שישמעו בנ"א ויביאו ליקח ויוסיף כל אחד על חברו ליתן: ושום ההקדש [ששים יום]• כשרוצין לפדות שדה הקדש: בשעת הוצאת פועלין • לערב כשיוצאין **הפועלין** ממלאכתן מכריזין כדי שישמעו בעה"ב ואומר להו [לפועלין] זילו סיירוה ניהלי: ובשעת הכנסת הפועלים • בבקר נמי מכריזין כי היכי דמדכר בעה"ב מה שאמר לפועלים אמש (ליול) דליסיילינהו אם ראוה **כמה היא** [שדה פלונית כך היא יפה וכך כורין היא עושה וכך היא שומא • כלומר בכך וכך ממון שמוה ב"ד]: דאיכא דניחא ליה • לקנות כדי למיהב [דמיה] לבעל חוב דמיקל בזוזי שמי שפורע [לב"ח] **אין** מניחין לו כל כך לבדוק אזוזי דאמרי ליה מטאני רשותך פארי איפרע: ואיכא דניחא ליה ללוקח למיהב דמיה לאשה משום דשקלה **על יד** על יד בשהיא צריכה להוציא **ולא בבת אחת**: קלפי

לדעת יצא שלא לדעת לא יצא עולתו ושלמיו של פלוני עלי בין לדעת בין שלא לדעת יצא אמר לך שמואל "כי תניא ההיא בשעת כפרה דאירצי בשעת הפרשה כי קאמינא אנא בשעת הפרשה ופליגא דעולא דאמר [6] עולא לא חילקו בין חטאת לעולה אלא שחטאת צריכה דעת בשעת הפרשה ועולה אין צריכה דעת בשעת הפרשה אבל בשעת כפרה אידי ואידי לדעת יצא שלא לדעת לא יצא מיתיבי חטאתו ואשמו עולתו ושלמיו של פלוני עלי לדעת יצא שלא לדעת לא יצא שמואל מוקי לה בשעת הפרשה עולא מוקי לה בשעת כפרה אמר רב פפא מתנייתא אהדדי לא קשיין הא בשעת כפרה הא בשעת הפרשה (ז) [7] ואמוראי נמי לא קשיא שמואל מוקי קמייתא בשעת כפרה בתרייתא בשעת הפרשה עולא מוקי איפכא אמוראי ודאי פליגי פשיטא מהו דתימא מאי בשעת הפרשה דקאמר שמואל אף בשעת הפרשה ואע"ג דהך קמייתא תיובתיה קמ"ל: וכן בגיטי נשים כופין וכו': *אמר רב ששת יהאי מאן דמסר מודעא אגיטא מודעיה מודעא פשיטא לא [8] צריכא דעשאוה ואירצי מהו דתימא בטולי בטליה קמ"ל דא"כ ליתני עד שיתן מאי עד שיאמר עד דמבטל ליה למודעיה:

הדרן עלך האומר משקלי

ל] *שום יהיתומים שלשים יום ושום ההקדש *ששים יום ומכריזין בבקר ובערב: **גמ'** מאי שנא בבקר ובערב אמר רב יהודה אמר רב "בשעת הוצאת פועלים ובשעת הכנסת פועלים בשעת הוצאת פועלים דאיכא דניחא למיזבן אמר להו לפועלים איזילו סיירו לה ניהלי בשעת הכנסת פועלים דנידכר דאמר להו ניזיל נישיילינהו תניא נמי הכי *שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום ומכריזין יבבקר ובערב בשעת הוצאת פועלים ובשעת הכנסת פועלים אומר שדה פלוני בסימניה ובמצריה כך היא יפה וכך היא שומא כל הרוצה ליקח יבא בכתובתה ולבעל חוב בחובו למה לי למימר על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו דאיכא דניחא ליה בבעל חוב דמיקל בזוזי ואיכא דניחא ליה באשה דשקלה על יד על יד מנה**

עיין ל"ק

רבינו גרשום

ניחא ליה לאיניש כו' הלכך בעינן לדעתו: [לדעתו יצא אם הקריבה לדעתו של מחוייב יצא המחוייב]: אמר לך שמואל כי תניא ההיא • דעולה בין לדעת ובין שלא לדעת יצא: בשעת כפרה. אינה צריכה דעת הואיל ואירצי בשעת הפרשה שהיה לדעתו ודאי עדיין ניחא ליה באותו (דעת) [עולה]: [וכי אמינא אנא עולה צריך דעת בשעת הפרשה: אידי ואידי אחד המאת ואחד עולה: שמואל מוקי לה בשעת הפרשה • דלא חלקו ועולה [מוקי לה]בשעת כפרה: מתנייתא אהדדי לא קשיא • קמייתא דתני רבין[לדעת ובין]שלא לדעת יצא בשעת הפרשה 'אמוראי ודאי פליגי עולא ושמואל] • אף בשעת הפרשה כלומר דבשעת כפרה נמי והיינו דעולא • ואע"ג דהויא הך קמייתא תיובתיה הא דאמרה רבין לדעת ובין שלא לדעת יצא דאוקימנא בשעת כפרה: קמ"ל • דבשעת הפרשה גרידא קאמר"[וודאי] פליגי: האי מאן דמסר מודעא אגיטא • שהיו אונסין אותו לתת גט ואמר לעדים הוו עדים שאנס אני: מודעיה מודעא יולא דגיטא: לא צריכא דעשאוה אחרי המודעה ואירצי ושתק ונתן בשתיקה: מהו דתימא • מרגתן בטולי בטליה למודעיה: קמ"ל • דלא: דא"כ • דבהכי סגיא בנתינת סתם ליתני כופין אותו עד שיתן מאי עד שיאמר קמ"ל דבטיל למודעיה ויאמר רוצה אני: הדרן עלך האומר משקלי:

תכן

תנן שום היתומים כו' כמאי עסקינן אילימא בבעל חוב שובד כוכבים מי ליית · ואם תאמר למה ליה לאתוביי לרב אסי ממתניתין ממילתיה דרב אסי גופיה הוא מלי למיפרך דתמר דאין נזקקין לנכסי יתומים אלא אם כן רבית אוכלת בהם כמאי עסקינן הא אילימא בבעל חוב שובד כוכבים מי ליית והא תנן שום היתומים כו' ואם תאמר מה ליה לאתוביי לרב אסי ממתניתין ממילתיה דרב אסי גופיה הוא מלי למיפרך דתמר דאין נזקקין לנכסי יתומים אלא אם כן רבית אוכלת בהם כמאי עסקינן הא אילימא בבעל חוב שובד כוכבים מי ליית להמתין עד שיגדילו ואי בבעל חוב ישראל מי שבקינן ליה דקתאכל רבית וי"ל דממילתא דרב אסי לא מלי למיפרך דתפסר לאוקמה בדלא תבע להו ולעולם בב"ח שובד כוכבים דאיירי ומש"ה אין נזקקין לנכסים לפרוע החוב ש"מ אלא אם כן רבית אוכלת בהן ש"מ[ואז] נזקקין אפי' לא תבע להו שובד כוכבים חובו לפי שלא ירבה עליהן הרבית אבל ממתניתין פריך שפיר דודאי מדנתתי בית דין לשום בדתבע להו מיירי לפיכך פריך אי בבעל חוב שובד כוכבים מי ליית עד לאחר הלמת הכרזה שלא להרבות הרבית ואי בה ליית אם כן שמא יפסידו בהתרכת הזמן יותר ממה שיריחו דודאי אי לא דתינן אי מרוחיחן לא לריכי הכרזה כדקאמר הש"ס בסמוך על מילתא דר' יוחנן: **אמר** רב נחמן מרים לא הוה מזקיקין ליתמי כו' מכאן ואילך מזקיקין כו' · והלכה כרב נחמן בדיני דנזקקין לנכסי יתומים והכי נמי איתא בהכותבת (כתובות דף פד·) גבי הא דתקן מי שמת והניח אשה ובעל חוב ויורשים והיה לו מלוה לו פקדון ביד אחרים יכתן לבעל שבחים ואמר ר' יוחנן עלה (שם) לכתובת אשה משום חיצא אלמא נזקקין:

רבא

תנו רבנן שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר שום היתומים ששים יום ושום ההקדש תשעים יום וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה ששים יום אמר רב חסדא אמר אבימי הלכה שום היתומים ששים יום יתיב [ו] רבי חייא בר אבין וקאמר להא שמעתא אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבי חייא בר אבין ששים קאמרת או שלשים קאמרת אמר ליה ששים דיתומים או דהקדש אמר ליה דיתומים כרבי מאיר או כרבי יהודה אמר ליה כרבי מאיר והא רבי מאיר שלשים קאמר אמר ליה הכי אמר רב חסדא [ז] מאבימי *קולפי מאבי בלעי עלה דהא שמעתא "בא להכריז רצופים שלשים בשני ובחמישי ששים ואע"ג דכי חשיב להו מר ליומי הכרזה לא הוו אלא תמניסר יומי כיון דמשכא מילתא שמעי אינשי [ח] *אמר רב יהודה אמר רב אסי *"אין נזקקין לנכסי יתומים אלא אם כן היתה רבית אוכלת בהן ורבי יוחנן אומר או לשטר שיש בו רבית או לכתובת אשה משום מזוני ורב אסי מ"ט לא אמר לכתובת אשה דהא תקינו ליה רבנן מעשה ידיה ואידך זימנין דלא ספקה חנן שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום ומכריזין בבקר ובערב במאי עסקינן אילימא בבעל חוב שובד כוכבים מי ציית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל אי דקאכיל ריביתא מי שבקינן ליה ואלא דלא קאכיל [ט] ריביתא וקתני נזקקין בשלמא לרבי יוחנן מוקי לה בכתובת אשה אלא לרב אסי [י] קשיא אמר לך רב אסי ולרבי יוחנן מי ניחא מי שבקינן מזוני דודאי קא מפסדא ונקטינן הכרזה דלא ידעינן אי מרוחינן אי לא מרוחינן הא לא קשיא בתובעת כתובתה בב"ד [יא] כדרב יהודה אמר שמואל דאמר *רב יהודה אמר שמואל יהתובעת כתובתה בב"ד אין לה מזונות אי הכי איזדקיקי [יב] לא מיזדקקינן לה אלא כיון דאיזדקקינן לה מעיקרא מיזדקקין לה לבסוף מ"מ לרב אסי קשיא [יג] לעולם בבעל חוב עובד כוכבים שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי הכי רבית נמי לא לישקול שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו ת"ש [יד] *"אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן הזיבורית במאי עסקינן אילימא בבעל חוב עובד כוכבים מי צאית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל אי אכיל ריביתא מי שבקינן ליה אלא דלא אכיל ריביתא וקתני נזקקין בשלמא לרבי יוחנן מוקי לה בכתובת אשה אלא לרב אסי קשיא אמר לך רב אסי ולרבי יוחנן מי ניחא מי אינה אריא מיתמי אפילו מינה דידיה נמי בזיבורית הא לא קשיא *ר"מ היא דאמר כתובת אשה בבינונית ומיתמי בזיבורית מ"מ לרב אסי קשיא לעולם בבעל חוב עובד כוכבים שקיבל עליו לדון בדיני ישראל א"ה רבית נמי לא נישקול שקיבל לזו ולא קיבל עליו לזו ת"ש ע"מ ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו בשלמא בעל חוב בין מר ובין מר כדשנין אלא כתובתה בשלמא לר' יוחנן ניחא אלא לרב אסי קשיא הכא במאי עסקינן כשחייב מודה דאתית להבי [יו] כולהו נמי כשחייב מודה מרימר [יח] אגבי כתובתה לגרושה מנכסי דיתמי א"ל רבינא לאמימר והאמר רב יהודה אמר רב אסי אין נזקקין לנכסי יתומין אלא א"כ היתה רבית אוכלת בהן רבי יוחנן אומר או לשטר שיש בו רבית או לכתובת אשה משום מזוני ואפי' רבי יוחנן לא קאמר אלא באלמנה דקמפסדא מזוני אבל גרושה לא אמר ליה (יט) יט אנן דרבי יוחנן משום חינא מתנינן לה אמר רב נחמן מרישא לא הוה מיזדקיקנא לנכסי יתמי כיון דשמענא להא [כ] דרב הונא חברין משמיה דרב [כא] יתמי דאכלי דלא דידהו ליזלו בתר שבקייהו מכאן ואילך מיזדקקנא מעיקרא מאי טעמא לא [כב] אמר רב פפא פריעת בעל חוב מצוה ויתמי לא בני מיעבד מצוה נינהו רב הונא בריה דרב יהושע אמר אימר צדרי אתפסיה מאי ביניהו איכא ביניהו "בשחייב מודה אי נמי שמתרה ומת בשמתיה [כא] שלחו מתם דשמתה ומית בשמתיה והלכתא כרב הונא בריה דרב יהושע

תנן

קילפי מאבי · מכות טובות קבלתי מאבימי רבי קדים שהבנתי שמועה זו · [והכי אמר לי בא להכריז רצופין בכל יום ויום אינו צריך להכריז אלא שלשים אבל אם אינו מכריז אלא בשני וברחמישי צריך להכריז בב' ובה' של ב' יום · ואע"ג דכי חשיב להו · לא הוו אלא י"ח יום הכי כיצד בשתחילת למנות מיום שני ב' יום הם ה' שבועות ד' ימים וה' ואותן ד' ימים מתחילין ביום שני וסתימין בחמישי הייגו תמניסר: כיון דשמיא מלתא · דהני תמניסר עד ב' יום שמעי אינשי: איקנוקקין לנכסי יתומין בשום קנמים אבל כי גדלי ודאי נזקקין למוכרן לפורע · אא"כ רבית אוכלת בהן · שוקף אביהן מלוה ברבית ומפסידים היתומים בכל יום: [או לכתובת אשה משום מזוני · לפרוע כתובת אשת אביהן שכל זמן שלא נבחה כתובה ניזונת מן היתומים ומפסדיה מזונות]: דהא תקנו להן · ליתמי מעשי ידי אשת אביהן להן הואיל וניזונת משלהן ואין להן הספד במזונות: ור' יוחנן אמרי משום הכי נזקקין לכתובה משום דיומנין דלא ספקה מלאכת כנגד מזונותיה ומפסדין היתומין: [אילימא כדי לפרוע לב"ח פרסי מי צאית פרסי לדיתן עד שנכרוי שלשים ואידקא אכיל ריביתא מן היתומין מלוה דמשום הכי נזקקין מי שבקינן ליה לב"ח ישראל למשקל רבית: מוקים לה בכתובת אשה · ולהכי נזקקין דקא מפסדי מזוני: אלא לרב אסי · אמאי נזקקין למכור הא אין רבית אינה אכן]: ולרבי יוחנן מי ניחא · אמאי כדרבין יתנו כתובה לאלתר ותפתלקמ מזונות השתא שבקינלה למיכל מזוני דודאי קא מפסדי עד שיגמרו ימי הכרזה תקפנין הכרזה דלא ידעינן אי מרוחנא ליתמי [אי לא] מסק הוא אם יוסיפו על השומא [כלום] אי לא: [אמר לך ר' יוחנן הא לא קשיא אמאי דאמרת שבקינן לה למיכל מזוני דקא מפסדא דבתובעת כתובתה בב"ד דאין לה מזונות · אי הכי דבתובעת כתובתה בב"ד עסקינן איזדקיקי נמי לא איזדקיקי לה לא למכור ולא לחכריז דאיל וכבר איבדה מזונותיה · כיון דאיזקקנן לה מעיקרא כשתובעת כתובתה מזדקקין לה לבסוף וסגבינן לה כתובתה ובעי הכרזה: מכל מקום לרב אסי קשיא · דאמר אין נזקקין אלא לרבית ואין כאן רבית: לעולם בב"ח פרסי · דשקל לרבית דקשיא לקרפרסי מי ממתין על הכרזה שקבל עליו לדון לתמתין על ההכרזה אבל נזל

רבית: פרסי מי צאית למשקל בזיבורית · ואי כרב אסי דאמר משום רבית דקא אכיל ישראל ריבית מי שבקינן כו': בשלמא לר' יוחנן ניחא · דכתובת אשה בזיבורית הוא ומשום דקא מפסדא מזונות: אפילו מינה דידיה דבעל לא שקלה אלא זיבורית ומאי קמ"ל דיתמי · הא לא קשיא · ר' יוחנן כר' מאיר סבירא ליה דסבירא דבעל בבינונית: שקבל עליו בדיני ישראל לא נזל רבית לפיכך נזקקין] על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו בין מנכסי יתומים בין מנכסי הקדש וכגון שהקדישׁ נכסיו ומת והיתה עליו כתובת אשה זו ובע"ח זה [והיתומין צריכין לפרות הנכסים מן הקדש ש"מ ליתן לאשה כתובתה כו': בין לטר ובין לטר כדשנין · לשטר שיש בו רבית דתרוייהו מדרו דנזקקין לב"ח משום רבית] כשחייב מודה [קודם מיתתו שעדיין יש עליו כתובת אשה זו אי דוב זה] יצוה לתת: כולהו נמי · אותה שאינינו למעלה בב"ח פרסי לעולם בב"ח שנאמר נזקקין: כשחייב מודה · יצוה לתת: לגרושה · שגירשה בעולה ומת: [מנכסי יתמי · אע"ג דגרושה ליית לה מזוני: דהוא דר' יוחנן אי לכתובת אשה אבן] משום חינא מתנינן לה כדי שירגיל הנשים שיש להן כתובה מן היתומים אפילו כשיתגרשו נזקקין להן להנבהן כתובתן אע"ג דאין לה מזונות ויתרצו לבעליהן ולא יצערו אותן ומתוך כך יסמאו חן בעיני בעליהן הלכך מנבינן לגרושה משום חינא דבל הנשים: ליולד בחר בפיקיטיר · כלומר שהיה מקלקל שלא יאריסנו ימים אלא ילכו אחר אביהן שהניחן לשיחה הואיל ואוכלין שאינו שלהן: [מיזדקיקנא · כדי לסמוכן מאיסורא · מעיקרא מ"פ לא

הגהות הב"ח

(א) גמ' ל"ל הכא דל' יוחנן מ"ש מזוש חיצא: (ב) רש"י ד"ה גרושה לא לין:

[עיין תוספות כתובות סז. ד"ה מנכסי]

שיטה מקובצת

א) יתיב רב חייא אות י', נמחק: ב) חסדא קולפי מאבי בלעי מיניה דאבימי עלה: ג) אמר' עי' ספר התרומות שער י"ד ח"א: ד) ריבית וקתני: ה) אסי · כב ע"ב): ו) בב"ד וכדרבי יוחנן: ז) אויזקיקי נמי לא מזדקקין לה לחכיון דאיזדקקינן לה מעיקרא מזדקקין לה לבסוף: ח) לעולם בבע"ח עובד כוכבים: תימה והא אמרינן בפרק הנזקין יתומים שאבו לבעל מיניה לשבועה בין לזיבורית ואצ"ל קטנים בין לזיבורית דאאבי אלא לענין לשבועה אלא לענין זיבורית דוקא ולהלמ"ר הוא דפסק אף לענין שבועה ורב אסי דהכא לא הוה פסק אף לענין שבועה · הרא"ש ז"ל בתוספותיו: ט) אין נפרעין מנכסי יתומים וכו' · גליון תימה לי שני דבגדולים אייתי דאמרי' בפ' הנזקין יתומים שאמרו גדולים ואין צ"ל קטנים בין לזבורית בין לשבועה וי"ל דבעיא היא ולא אישמעה לה מכח משנינה ובריתות ואי מוקמינן הכא בגדולים נפשם הבעיא מהכא · הר"ש ז"ל: י) כולהו נמי כשחייב מודה משום דס"ל לרב אסי דמעמא דאין נזקקין משום מעמא דאין נזקקין משום דאין נזקקין לנכסי יתומים · אי כרב אסי דאמר משום דקא אכיל ישראל ריבית מי שבקינן כו': בשלמא לר' יוחנן ניחא · דכתובת אשה בזיבורית הוא ומשום דקא מפסדא מזונות: אפילו מינה דידיה דבעל לא שקלה אלא זיבורית ומאי קמ"ל דיתמי · הא לא קשיא · ר' יוחנן כר' מאיר סבירא ליה דסבירא דבעל בבינונית: שקבל עליו בדיני ישראל לא נזל רבית לפיכך נזקקין] על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו בין מנכסי יתומים בין מנכסי הקדש וכגון שהקדישׁ נכסיו ומת והיתה עליו כתובת אשה זו ובע"ח זה [והיתומין צריכין לפרות הנכסים מן הקדש ש"מ ליתן לאשה כתובתה כו': בין לטר ובין לטר כדשנין · לשטר שיש בו רבית דתרוייהו מדרו דנזקקין לב"ח משום רבית] כשחייב מודה [קודם מיתתו שעדיין יש עליו כתובת אשה זו אי דוב זה] יצוה לתת: כולהו נמי · אותה שאינינו למעלה בב"ח פרסי לעולם בב"ח שנאמר נזקקין: כשחייב מודה · יצוה לתת: לגרושה · שגירשה בעולה ומת: [מנכסי יתמי · אע"ג דגרושה ליית לה מזוני: דהוא דר' יוחנן אי לכתובת אשה אבן] משום חינא מתנינן לה כדי שירגיל הנשים שיש להן כתובה מן היתומים אפילו כשיתגרשו נזקקין להן להנבהן כתובתן אע"ג דאין לה מזונות ויתרצו לבעליהן ולא יצערו אותן ומתוך כך יסמאו חן בעיני בעליהן הלכך מנבינן לגרושה משום חינא דבל הנשים: ליולד בחר בפיקיטיר · כלומר שהיה מקלקל שלא יאריסנו ימים אלא ילכו אחר אביהן שהניחן לשיחה הואיל ואוכלין שאינו שלהן: [מיזדקיקנא · כדי לסמוכן מאיסורא · מעיקרא מ"פ לא הוה מזדקיקנא מ"מ דבר פפא אמר פריעת כו': אמור צדרי אתפסיה הלוה למלוה קודם מיתתו שתפדע דובר מהן: איכא בינייהו בשחייב מודה · בשעת מיתתו שעדיין חייב לו מאן דאמר משום מצוה לא פרעי דיתמי · לאו בני מעבד מצוה נינהו דאמר משום צדרי כיון דמודה ליכא למיטר · שלחו מתם דשמתיה · מזדקקין דהתם ודאי ליכא לדין] ושמתתה [שיפרעם למלוה] ומית בשמתיה דהכא ודאי ליכא לפרוע ולמאן דאמר משום מצוה לא פרעי · שלחו מתם דשמתיה · מזדקקין דהתם ודאי ליכא לשיחה דצדרי אתפשיה אבל בעלמא אפילו כשחייב מודה לא מזדקקינן דאיכא לשיחה דצדרי · [ולהלכתא כרב הונא בריה דרב יהושע דאמר חיישינן לצדרי · משחייב

ד א מיי' פי"ב מהלכות מלוה ולוה הלכה ח מ"מ ס"ק ס"ק ל [ובכ"מ לא כתובות ס' ר"ח לקנ"ג]:

ה ב מיי' פי"ב מהלכות מלוה הלכה ג מ"מ סימן קי סעיף ל [ובכ"מ לא סס סס]:

ו ג מיי' פי"ז מהלכות מלוה הלכה ה מ"מ סימן קא סעיף ה ס"ק ס' ל' ג סעיף ג ג:

ז ד מיי' פי"ט מהלכות מלוה הלכה ה מ"מ סימן קא סעיף ה וסימן מיה סעיף ג ג:

ח ה ו מיי' פי"ח מהל' מלוה הלכה ו מ"מ סי' קא סעיף ה:

רבא אמר משום שובר · ואיכא ביניהו בין רב הונא בריה דרב יהושע דאמר משום לרבי וכן רבא דאמר משום ו)שובר היכא שמסר שטרותיו לאדם אחד בפני עדים ואמר דאין לו שום שטרות כי אם אותם שמסר לו דהשתא לשובר איכא למיחש שהרי מסר כל שטרותיו לזה ואם איתא דהוה ליה שובר הוה מסר ליה אבל לגברי מ"מ איכא למיחש:

אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ומי חיישינן לשובר והא תנן הנפרעת שלא בפניו כו' · ואי חיישינן לשובר הכא נמי ליחוש ומ"ת רב הונא בריה דרב יהושע הקשי ליה נמי לנפשיה ליחוש ז) לגברי וי"ל דהוה פשוט לרב הונא בריה דרב יהושע דמשום לגרי אין למנוע לפרוע שלא בפניו משום שלא יהא כל אחד ואחד נוטל מעותיו של חבירו ויושב לו במדינה היה אבל משום תשתא דשובר לא הוה מסיק אדעתא לומר כן ומשום הכי הקשה לו ליחוש לשובר ותירץ לו התם כדאמרי' שלא יהא כל אחד ואחד כו' :

ואם אמר תנו מזקקין · לכאורה פירוש תנו החוב והיינו רב הונא בריה דרב יהושע דהיכא דחייב מודה מזקקין וא"ע אמאי סבר ליפטר דחייב מודה ומאמ לכך נקט האי ליפטר תנו דשייך בחוב ובמתנה דאם לזה אביהם ליתומים ליתן מתנה דטתנין אם זה בחורת המחלק נכסיו מתנה בכולה או במקלתה ועשה קנין והכי נמי משמע קלת דבמתנה קמיירי מדקאמר שדה זו ומנה זו מזקקין לו :

***ואם** אמר תנו מזקקין · ותימה פשיטא אם אמר תנו מזקקין כיון שנתנה במתנה ואומר ר"י מ) מזקקין (איעטריכא ליה) והא דנקט ליפטר דתנו משום דמסייע ביה שדה זו ומנה זו דשייך ביה תנו ועוד איכא הולאה דלא סגי דלא אמר בהו תנו לו אתם עדי כגון ט) שהודה מעצמו (*והא דאמרי') בפרק גט פשוט (ב"ב קעד:) שכיב מרע שאמר תנו מנה לפלוני אמר תנו מתנין לא אמר תנו אין מתנין אדם עשוי שלא להשביע את בניו אבל תבעוהו והודה אפילו בלא אתם עדי ולא אמר תנו מתנין דאין אדם משנה בשעת מיתה כדמוכח בשילהי פרק גט פשוט (שם קעה:): **אמר** רב אשי הלכך אזדקוקי כו' דאמר רבא הלכתא אין מזקקין · פירוש בעלמא היכא דאיכא למיחש לגרי כמו מילתא דרב אשי לן מזקקין לגבי יתומים ואי אזדקיקנא פירוש היכא דמזקקין כגון שדה זו ומנה זו דאמר רבא מזקקין ואין מעמידין אפוטרופוס בהא לא סבירא לן כרבא אלא מוקמינן אפוטרופוס דאמרי' בהרדעי בבולהו מזקקין ומעמידין אפוטרופוס לבר ממנמאת שדה שאינה שלו דאחזוקי אחזקה דמזקקין ואין לריך להעמיד אפוטרופוס וא"ת דבפרק הגוזל בחברא (ב"ק קיב· ושם) בר חמוה דרבי ירמיה טרף גלי בחפיה דר' ירמיה אתא לקמיה דרבי אבא א"ל שלו הובע א"ל והא מייתינא שהדי דאחזקי בחיי אבוה ז) [ת"ש] וכי מקבלין עדות שלא בפני בעל דין ומ"ש משמעתין דהיכא דאמנמאת שאינה שלו מזקיקין ומקבלין עדות אע"פ שהיתומים קטנים וי"ל דהתם מתחלה היתה של אביו דיתום כי אמי איכא שהדי דאחזיק אין לנו לקבל עדות זה ואין ח) אחזוקי שהדי בשיקרא דשמא שום תגלי היה לאביו עמו להחזיק [אע"פ] שהוא שלו אבל בשמעתין דאמנמאת שדה שאינה שלו שהעדים מעידים שגזלה הלכך לא מחזקינן שהדי בשקרי שמא לא גזלה אלא ודאי גזלה וליכא למימר שמא חזר ולקחה כיון דבגזילה בא לידו לא אמרינן שמא חזר ולקחה כי הדבר ברור שהאב גזלה ואינו של אביו ושפיר נקבל העדות דגזלה האב שלא בפני בעל דין כיון שהדבר ברור לנו שאין השדה של אביו וכן בהך דהגוזל בחברא (שם:) דקאמר רבי *יהושע תנוק שתקף בעבדי אביו וירד לתוך שדה חברו ואמר שלי הוא אומרים לו המתן עד שיגדיל אלא מוציאין אותו מתחת ידו ומסיק הש"ס דהתם דמפקינן מיניה דאלא קיימא לן מחזקה דאבוה משמע דאיכא מילי דמקבלין עדות שלא בפני בעל דין ולכך נראה דהיכא דחייב מודה ממלוה על פה דמזקקין ויעידו עדים שמעמו הודאת האב בפני ב"ד ויגבו מהל היתומים החוב על פי העדות ולא אמר אין מקבלין עדות אלא בפני בעל דין כיון שהדבר ברור בלא שום גמגום שהודה האב דמי לגמנמאת שאינה שלו ומיהו מדברא דממונא הבאה מחמת יתומים כי אמי ידעינן בברור שלא התפיסו לגרי כל החוב הבא מחמת היתומים אין מזקקין כדאיתא פרק שור שנגח ארבעה וחמשה (ב"ק נט· ושם) דשור שהזיק פטור מטעם דאין מזקקין ופירש ר"י דלא שייך לגרי ומכל מקום אין מזקקין דאין מקבלין עדות שלא בפני בעל דין: **ואין** מעמידין אפוטרופוס · כיון דאמר שדה זו ומנה זו אין לריך להעמיד אפוטרופוס לידע אם פרע אם לאו ח)[אם לאו] וים לו שובר) ומעמידין האפוטרופוס לידע אם פרע אם לאו ויעמידו האפוטרופוס לבקש השובר בין חפצי המת או למנות שום עדות יג) התפסת לגרי וא"ת כיון דאמר תנו אפי' אינו חייב כלום יתנו לו כיון דמנה מיתה הוא ויהא מתנה בעלמא וים לומר שהוא סבור להתחייב בשביל חובו ולא נשום מתנה הלכך אין לתת אותה יד) אלא למי שמתחייב לו וכן משמע פרק גט פשוט (ב"ב קעד:) על הדא שהבאתי לעיל אמר תנו קיימיה לשטריה אלמא דמשום שיודע ג) לו כשאמר תנו כאילו נתקיים השטר אבל אם לא היה חייב לא היה נותן בחורת מתנה: **אמרי** הרדעי בבולהו מזקקין ומעמידין אפוטרופוס · פירוש בבולהו שדה זו ומנה זו

תנן שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש ששים יום ומבריזין בבקר ובערב במאי עסקינן אילימא בבעל חוב עובד כוכבים מי צאית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל בשלמא לרב הונא בריה דרב יהושע מוקי לה ח) בשחייב מודה אלא לרב פפא קשיא אמר לך רב פפא אי בעית אימא כתובה משום חינא ואי בעית אימא בבעל חוב עובד כוכבים שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי קיבל עליו ט) לינטר להו עד דגדלי שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו ת"ש על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו במאי עסקינן אילימא בב"ח עובד כוכבים מי צאית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל בשלמא לרב בריה דרב יהושע מוקי לה בשחייב מודה אלא לרב פפא בשלמא כתובה משום חינא אלא בעל חוב קשיא לעולם בבעל חוב עובד כוכבים וכגון שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי קיבל עליו לינטר להו עד דגדלי שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו רבא אמר משום שובר א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ומי חיישינן לשובר והתנן*הנפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה*ואמר ר' אחא שר הבירה מעשה בא לפני ר' יצחק נפחא לאנטוכיא ואמר לא שנו אלא כתובת אשה משום חינא אבל בעל חוב לא ג) *ורבה אמר רב נחמן יאפילו בעל חוב נמי ואי חיישת לשובר התם נמי ניחוש א"ל התם כדאמרינן טעמא *שלא יהא כל אחד נוטל מעותיו של חבירו והולך ויושב לו במדינה הים אמר רבא הלכתא אין מזקקין לנכסי יתומין ואם אמר תנו מזקקין שדה זו ומנה זו מזקקין ואין מעמידין אפוטרופוס שדה סתם ומנה סתם מזקקין ומעמידין אפוטרופוס ד) אמרי נהרדעי יבבולהו מזקקין ומעמידין אפוטרופוס לבד ממנמאת שדה שאינה שלו דאחזוקי סהדי בשקרי לא מחזקינן אשי הלכך אזדקוקי לא מזדקקינן דהא אמר רבא הלכתא אין מזקקין ואי מזדקקינן מוקמינן אפוטרופוס דאמרי נהרדעי בבולהו מזקקין ומעמידין אפוטרופוס לבד ממנמאת שדה שאינה שלו דאחזוקי סהדי בשקרי לא מחזקינן :

מתני'

אילימא בבעל חוב עובד כוכבים · דלא בעי למיגבר עד דגדלי מי אלים להמתין ימי הכרזה : ת"ש · דתניא לעיל גבי הכרזה על מנת ליתן לאשה כו' : מי אלים · לימי הכרזה : רבא אמר · הא דלין מזקקין לנכסי יתומין : משום שובר · דשמא שובר היה לאביהם על השטר הזה שפרעו ויתומים אין יודעין היכן הוא : הנפרעת ה) שלא בפניו · כגון שמלא לה בעל גט ממדינת הים: לא שנו · דבית דין יורדין לנכסי אדם שלא בפניו אלא כתובת אשה משום חינא ואי בעל חוב יתחין עד שיחזור : ואם אמר אביהם תנו · מזקקין: שדה זו ומנה זו · אם אמר תנו שדה זו לפלוני בחובו או מנה זו מזקקין ליתן לו ואין לריך להעמיד אפוטרופוס ליתומים על כך : שדה סתם ומנה סתם מזקקין ומעמידין אפוטרופוס · ליתומין לברור להן חלק יפה ולהגבות את זה מן היבורית : אבל נמצאת · ביד היתומים שדה אחת שלא היתה של אביהן אלא גזולה מזקקין להוציא גזילה מידם ואין לריך אפוטרופוס : בבולהו · אפי' שדה זו ומנה זו מזקקין ומעמידין אפוטרופוס בר ממנמאת שאינה שלו דאין לריך אפוטרופוס אלא מיד מוציאין אותה מידם דאחזוקי סהדי המעידים על הגזילה בשקרי לא מחזקינן : מתני'

[כתובות סח. ע"ש]

[ל"ל ורבא וכ"ל בכתובות סח. וכ"ל בכ"מ אלפס]

[שם סח.]

[ל"ל כדאמרינן]

ל"ל מחזקינן

[לפיכך אם איתא רב אומעיל]

רבינו גרשום

בשלמא לרב הונא מוקים לה בשחייב מודה · משום הכי מזדקקינן דלא אתפשי צדדי · אלא לרב פפא · דאמר יתמי לאו בני מעבד צצוה אמאי מזדקקינן · ואיבעית אימא בב"ח פרסי · ומשום רבית וקבילי עליו לדון בדיני ישראל להכרוה] : רבא אמר משום שובר · לא הוה מיזדקיק רב נחמן מעיקרא דאיכא למימר שמא שובר היה ביד לוה שפרעו שטרו של מלוה ואבדו לפיכך אין נזקקין : לא שנו · דנאמנת בשבועה ולא חיישינן לשובר אלא כתובת אשה מ ש ו ם חינא : ואי חיישת לשובר התם נמי ניחוש בב"ח אמאי נפרע שלא בפניו בשבועה ניחוש שמא שובר יש לו ללוה: א"ל התם בב"ח הנפרע שלא בפניו אמרינן לא חיישינן לשובר כדאמרי' מעמא אבל בעל מ ו א חיישינן לשובר : ואם אמר אבי היתומים קודם מיתתו תנו לפלוני נזקקין ב"ד ונותנין : ואם אמר תנו שדה זו ומנה זו לפלוני נזקקין ואין מעמידין אפוטרופוס ליתומים על זה הדבר לדון עם המלוה דכיון דאמר בפירוש שדה זו ומנה זו נותנין אותה לו : [אבל אם אמר שדה סתם ומנה סתם נזקקין ומעמידין אפוטרופוס ליתומים שיטענו שמא לא אמר על שדה זו אלא על זו וידהדור לזיבורית : אבל נמצאת שהיתה לו שדה שאינו שלו · ואמר תנו לו שלא היתה של מת אלא של זה שצות ליתנה לו ודאי נותנין לו אותה שלא היתה שלו אע"ג דאמר שדה סתם ואין מעמידין אפוטרופוס דכיון דאיכא עדים דאמר שלא היתה שלו אלא של זה אין צריך אפוטרופוס דאחזוקי סהדי בשקרי דאמרי דשל זה היא לא מחזקינן : בבולהו מעמידין אפוטרופוס אפילו באומר שדה

שיטה מקובצת

א) כשחייב מודה אות ב' נמחק : ג) לינטר · גליון הבא מיירי במלוה דעובד כוכבים ב ל א רבית וקבל עליו להמתין ימי ההכרזה · הרא"ש ז"ל : ג) לא ורבא : ד) אפוטרופוס יא ב ל א) כ"א אי אם יש לו שובר כ) הס"ד ומעמידין הוא תה"ד דאמרי נהרדעי כו' ג) תוי ל"ל אחייב אפוטרופוס אמרי : ה) הנפרעת כתובה שלא : ו) שובר · גליון והרא"ש תירץ דרבא דאמר מעמא משום שובר לא קשה ליה כל הני בריתות דמוקי לה כס"ד אין כותבין שובר : ז) לצדדי · גליון והרי"ם תירץ דרבא אמר לפילתיה מקמיה דרב הונא ורב הונא אקשיה ליה ושני ליה וקבלה מיניה ובתר כן אמר מילתיה : ח) ר"י דתנו דקאמר היינו דהודה שחייב לו ואא' תיבת נזקקין נמחק ותיבות איצטריכא ליה ל"ש ונמחק : ט) כגון שלא תבעוהו והודה מעצמו כדאמרינן בפרק גט פשוט : י) אבוה א"ל וכי : יא) ואין לומר אחזוקי : יב) אם לאו דשמא פרע ושכח ויש לו שובר ויעמידו כו' והשאר נמחק: יג)עדות פרעון או התפסת צדדי · גליון

שיש עדים שהיתה של אדם אחר ולא אכלה שני חזקה נזקקים לחזיר שדה לבעלים ואין מעמידין אפוטרופוס לחזור ולהכחיש העדים כו' · תוספות הרא"ש ז"ל : יד) אותה לפי שמתחייב תיבת אלא ל"ש ונמחק :

מתני' ידור גאלה · ידור יחזירנה לעולם דשמא משום ערמה מגרש לה שתגבה כתובתה מן ההקדש ויחזירנה קינוניא · ערמה: **גמ'** לימא כתנאי אמרה לשמעתיה · ולאו דברי הכל היא · אלא בברייא · דתנא קאמר ר"א דאדם עושה קינוניא על הקדש דמאי דשקיל מהקדש ליהוי דידיה: **אבל בשביב מרע** · דלמיתה קאי: **אין אדם חוטא ואם לו** · להרויח בשביל אחר לא יחטא: ר"א סבר כיון דמדליק ליה ברבים שלא יחזירנה שוב אין לו הפרה הלכך מהני הגדר ומדליק: **יש לו הפרה** · ומש"ה אינו לריך דהא לא מהני מידי: **על דעת רבים** · שאומרים לו גדור: **בשאלה דהקדש פליגי** · ר"א סבר אין בשאלין על ההקדש לחכם ולחפץ אומר לו לחכם לא לדעת כן נדרתי והקדש טעות הוא אפ"ה אין חכם מתיר נדרו הלכך זה המגרש את אשתו ש) בהקדישו מתחרט ואינו מוצא חכם שיתירנו ולכך עושה קינוניא זו ורבי יהושע סבר בשאלין על הקדש י) והכא אינו לריך לידור לגאלה דאי משום קינוניא הוה עביד הוה מתשיל על נדריה ולא יא) בעי לגרשה: **והתניא** · ביתומות דבשאלה פליגי: **הן הן דברי ר"ש הן הן דברי** · מחלוקת ר"א ורבי יהושע הייט נמי מחלוקת ב"ש וב"ה: **הקדש טעות הקדש** · ואין שאלה להקדש · הקדש טעות כגון שור לבן הוצאת מביתי יב) הקדש ונמצא שחור: **אמר כל דמגרש בבי דינא מגרש** · שיאמרו לו דור גאלה ילך בלגרשה ויגרשנה: **דבשן הוה** · רב הונא ואי הוה מגרשה לא מלי לאהדורה: **ברשב"ג** · במס' כתובות (דף לה:) האומר בשעת מיתה נכסיי לך ואחריך לפלוני וירד הראשון ומכר יג) [ואכל כו'] רשב"ג אומר אין לשני אלא מה שייר הראשון וה"ל הוי רשע ערוס: קבלן

מתני' המקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה ר"א אומר *כשיגרשנה ידור הנאה רבי יהושע אומר אינו צריך כיוצא) ברבר ארשב"ג אף *הערב ל'אשה בכתובתה והיה בעלה מגרשה ידירנה הנאה שמא יעשה קינוניא על נכסים של זה ויחזיר את אשתו: **גמ'** במאי קמיפלגי רבי אליעזר סבר אדם עושה קינוניא על ההקדש ורבי יהושע סבר אין אדם עושה קינוניא על ההקדש ואלא הא *דאמר רב הונא ישביב מרע שהקדיש כל נכסיו ואמר מנה לפלוני בידי נאמן חזקה ג) אין עושה קינוניא על ג) הקדש לימא כתנאי אמרה לשמעתיה לא עד כאן לא פליגי אלא בבריא אבל בשביב מרע דברי הכל אין אדם עושה קינוניא על ההקדש ד)מ"ט *אין אדם חוטא ולא לו איכא דאמרי בבריא דב"ע לא פליגי ה) *(דאין) אדם עושה קינוניא על הקדש והכא בנדר שהודר ברבים קמיפלגי °מר סבר יש לו הפרה ומ"ס אין לו הפרה ואיבעיא אימא דב"ע נדר שהודר ברבים "יש לו הפרה והכא בנדר שהודר על דעת רבים קמיפלגי ואלא הא דאמר אמימר *נדר שהודר ברבים יש לו הפרה על דעת רבים אין לו הפרה לימא כתנאי אמרה לשמעתיה ותו רבי יהושע אומר אינו צריך אינו מועיל מיבעי ליה אלא הכא בשאלה דהקדש קמיפלגי ותתניא המקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה ר"א אומר כשהוא מגרשה ידור הנאה רבי יהושע אומר אינו צריך וא"ר אליעזר ברבי שמעון הן הן דברי בית שמאי הן הן דברי ב"ה *שב"ש אומרים הקדש טעות הקדש וב"ה אומרים הקדש טעות אינו הקדש: וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר וכו': *משה בר עצרי ערבא דכלתיה הוה ורב הונא בריה צורבא מרבנן הוה ודחיקא ליה מילתא אמר אביי ליכא דנסבי עצה לרב הונא דליגרש לדביתהו ותיתבע כתובתה מאבוה ולהדרה מיהדרי א"ל רבא והאמן ידור הנאה תנן ו) ואביי אמר כל דמגרש בבי דינא מגרש לסוף איגלאי מלתא דכהן הוה אמר אביי *בתר עניא אזלא עניותא ומי אמר אביי הכי *)והאמר אביי איזהו רשע ערום "זה המשיא עצה למכור בנכסים כרבן ז) [שמעון בן] גמליאל בריה שאני וצורבא מרבנן שאני ותיפוק ליה דערב ח) דכתובה לא משתעבד מנכסים משועבדים ומהקדש דהוי כמשעבדי דלחיתא בפרק שבועת הדיינין (שבועות מב: ופס) אלא בשבועה וכיון דלא חיישינן שעשה קינוניא להודות כמה חייב כמו כן אין לחוש כאן שמגרש אשתו ואחזור וישאלנה שאין סברא שיעשה קינוניא על ההקדש נגבי גירושין יותר מש"מ: **מר** סבר ים לו הפרה · וא"ל מה נמי דיש לו הפרה מ"מ קי"ל דלריך לפרנס הגדר וא"כ לא מיפר קמי מחכם לא מיפר ליה וא"ל דאין לריך לפרנס הגדר כי אם הלשון שגדר בו אבל א"ל לפרנס למה גדר ולא דמי להיתא דגיטין פ' האשה (דף לה:) נבי כהן שנשא אשה בעבירה דאמר עלה טדר ועובד יורד ומגרש דאמרת עלה דלריך לפרנס ומש"ה לא מתיר ליה מכח הוא טדר שלא יהנה מאשתו פסולה כשיבא לפני חכם ומפרנס לו גדרו לא יתיר לו אבל הכא לא יעמוד מלהתיר אפי' אם יעמוד הלשון שגדר:

בשאלה דהקדש קמיפלגי · פי' דלר' יהושע ים שאלה לפיכך אין לריך להדיר הגאה דלא חיישינן שעשה קינוניא קינוניא לנגבות מן ההקדש דלמה לו לגרשה ישאל על ההקדש ויהיה הקדש בטעות ואז לא יהיה הקדש ותימה קלת דקי"ל כבית הלל דהקדש בטעות לא הוי הקדש וא"כ היאך קאמר רב הונא דבבריא אדם עושה קינוניא להקדש ומה יעשה קינוניא כיון דמלי שאיל על ההקדש כמו שאמר ר' יהושע ולפי מה דפרישית לעיל ניחא דקינוניא דשבועה דבר שהוא קל עביד ולא יאשאל על הקדשו לא מבעי ליה מה לגרשה אשתו כדי להחזירה לא עביד כיון דמלי שאיל על הקדש: **ותיפוק** ליה דערב הוא וכו' · תימה אמאי לא פריך הכי כל הני פירכות אמתני' וי"ל דעל מתני' לא רלה להקשות לפי שהיה פשוט לתרץ דהוה ליה ואתחדיף: ערב

מנכסים משועבדים ומהקדש דהוי כמשעבדי דלחיתא בפרק שבועת הדיינין (שבועות מב: ופס) אלא בשבועה וכיון דלא חיישינן שעשה קינוניא להודות כמה חייב כמו כן אין לחוש כאן שמגרש אשתו ואחזור ויגרשנה קינוניא על ההקדש נגבי גירושין יותר מש"מ: **מר** סבר ים לו הפרה · וא"ל מה נמי דיש לו הפרה מ"מ קי"ל דלריך לפרנס הגדר וא"כ לא מיפר קמי מחכם לא מיפר ליה וא"ל דאין לריך לפרנס הגדר כי אם הלשון שגדר בו אבל א"ל לפרנס למה גדר ולא דמי להיתא דגיטין פ' האשה (דף לה:) נבי כהן שנשא אשה בעבירה דאמר עלה טדר ועובד יורד ומגרש דאמרת עלה דלריך לפרנס ומש"ה לא מתיר ליה מכח הוא טדר שלא יהנה מאשתו פסולה כשיבא לפני חכם ומפרנס לו גדרו לא יתיר לו אבל הכא לא יעמוד מלהתיר אפי' אם יעמוד הלשון שגדר:

בשאלה דהקדש קמיפלגי · פי' דלר' יהושע ים שאלה לפיכך אין לריך להדיר הגאה דלא חיישינן שעשה קינוניא קינוניא לנגבות מן ההקדש דלמה לו לגרשה ישאל על ההקדש ויהיה הקדש בטעות ואז לא יהיה הקדש ותימה קלת דקי"ל כבית הלל דהקדש בטעות לא הוי הקדש וא"כ היאך קאמר רב הונא דבבריא אדם עושה קינוניא להקדש ומה יעשה קינוניא כיון דמלי שאיל על ההקדש כמו שאמר ר' יהושע ולפי מה דפרישית לעיל ניחא דקינוניא דשבועה דבר שהוא קל עביד ולא יאשאל על הקדשו לא מבעי ליה מה לגרשה אשתו כדי להחזירה לא עביד כיון דמלי שאיל על הקדש: **ותיפוק** ליה דערב הוא וכו' · תימה אמאי לא פריך הכי כל הני פירכות אמתני' וי"ל דעל מתני' לא רלה להקשות לפי שהיה פשוט לתרץ דהוה ליה ואתחדיף: ערב

לבי יגרשנה ידור הגאה · תימה לרבי למה ידור הגאה וכי מה הוא עושה והלא אינו רואה שנובה מן ההקדש ואדרבה לאשה היה לו לקונאה שנובה מן ההקדש וי"ל כיון דחיישינן שמא עשה קינוניא על ההקדש או על הערב שהכנים בערבות לדידה לא קנסוה רבנן ולו ראוי לדור כדי לידע [אם] כוונתו להערים ולא תועיל לו כוונתו *שהדירוה: **אלא** הא דא"ר הוא שביב מרע שהקדיש כל נכסיו ואמר מנה לפלוני בידי נאמן כו' · וא"ת והרי בפ' בתרא דב"ב (דף קטה. ופס) מוקי למלתיה דרב הונא בדנקיט שטרא וא"כ היכי שייך הכא תפשא דקינוניא הרי האמר מקויים ביד פלוני ובודאי קושטא קאמר וי"ל דע"כ איכא תפשא דקינוניא דאי לא אמר מנה לפלוני בידי אפילו היה לו שטר בידו לא יחזול אלא בשבועה והתפשא דאמר מנה לפלוני בידי טעל בלא שבועה וה"נ איתא בפרק שבועת הדיינין (שבועות מב: ופס) נבי הא דתנן נשבעין לקטן ולהקדש ומפרש בגמ' עלה להקדש ליפרע מנכסיו הקדש (ופרק) תניא מנכסיו משועבדים לא תפרע אלא בשבועה מה לי משועבד להדיוט מה לי משועבד לגבוה סד"א להדיוט הוא דאדם עושה קינוניא להדיוט אבל להקדש אין אדם עושה קינוניא להקדש קא משמע לן והא אמר רב הונא שביב מרע שהקדיש כל נכסיו ואמר מנה לפלוני בידי נאמן חזקה אין אדם עושה קינוניא על ההקדש הכי מילי שביב מרע דאין אדם עושה קינוניא להקדש אבל בריא אדם עושה קינוניא להקדש אלמא אשכחן התם קינוניא נבי שבועה ה"נ אמרינן הכא מיהו תימה לפי מאי דמסיק התם דווקא בשביב מרע אמר רב הונא דאין אדם עושה קינוניא להקדש אבל בריא אדם עושה קינוניא להקדש והכא אמר דבבריא פליגי רבי אליעזר ורבי יהושע ואמר רבי יהושע דאין אדם עושה קינוניא להקדש וא"כ נימא דרב הונא דלא כרבי יהושע וי"ל דקינוניא זוטרתי כגון להפסד עלמא מסבעה בריא עושה קינוניא להקדש יד) ומ"מ מייתי ספיר ממילתא דרב הונא על מתני' מ"ש דאפילו קינוניא בשבועה א"ל דאין אדם עושה קינוניא להקדש [כ"ש קינוניא דמתני' דין גרם אשתו]: **דחזקה** אין אדם חוטא ולא יו · לכך נאמן להגבותו בלא שבועה ואע"ג דאין מזקקין

רבינו גרשום

זו ומנה זו]: המקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה · הרי היו הנכסים משועבדים לכתובה ואין ההקדש הקדש בטור ואם מגרש את אשתו הרי היא גובה מאותו הקדש: [ר' אליעזר אומר כשהוא מגרש ידירנה] ידור הגאה שלא יחזירנה ולא יהנה מן המנה [עוד] דרחיישינן שמא בתחבולה עשה את זה שנשביל כך הוא מגרשה כדי שתגבה כתובתה מן ההקדש ואא"כ יתירנה ויאכל הנכסים עמה: ור' יהושע אומר אינו צריך · להדירה: הערב לאשה בכתובתה · אדם אחר שנעשה לה ערב ע"י בעלה בשעת נשואיה שאם לא תפרע לה בעלה כתובתה אם יגרשנה שיפרע לה הוא והיה בעלה מגרשה קרי שתחזור על הערב לתובעו כתובתה: [ידירנה · דחיישינן שמא עשו קינוניא]: מנה לפלוני בידי נאמן · דאותו מנה אינו קדוש דאינו שלו: [דברי הכל · בין ר' אליעזר בין ר' יהושע דנאמן: דאין אדם· שמת חוטא לומר אינו הקדש לצורך אחר אלא א"כ וראי הוא כן]: בנדר שהודר ברבים· שהדיר את אשתו ברבים [קא מיפלגי: מר סבר · ר' יהושע]: יש לו הפרה · ואינו מועיל כלום הלכך מה הגאה יש במה שידירנה לכשתגבה כתובתה יפרע: [ור' אליעזר סבר אין לו הפרה]: על דעת רבים · שהוקקו קדרים להדירה: ותו [הא דקתני] ר' יהושע אומר אינו צריך · [שידירנה]: אינו מועיל שידירנה מבעי ליה דאיל ויש לו הפרה: בשאלה דהקדש קא מיפלגי · שכשהקדיש נכסיו גירש את אשתו ונכתבה כתובתה מהו אם יכול זה המקדיש לישאל על הקדשו לפני חכם ולומר אילו הייתי יודע שהיא יכולה לחזור ולגבות כתובתה מן ההקדש לא הייתי מקדיש ומנמא שלא היה הקדש טעות ושמא יהיה מחזיר את אשתו והיו אוכלין הנכסים הלכך קסבר ר' אליעזר ידירנה הגאה כדי שלא יהא נשאל ור' יהושע סבר אינו צריך להדירה שאין אדם יכול לשאל על הקדש שאפילו יאמר על דעת כן לא הקדשתי אפ"ה הוי הקדש דהקדש טעות הוי הקדש: [והתניא · בברוחתא]: ב"ש כר' יהושע ואין נשאלין וב"הלל כר' אליעזר ונשאלין הלכך ידירנה: דחזקה ליה מלתא שירד מנכסיו · דב"ד שיגרשנה בפניהם ואמרו לו תדור הגאה שלא תחזירנה עוד לעולם: אמו כל דמגרשב) בי דינא מגרש · אפילו [בפני] ג' הדיוטות יכול לגרש שאינן יודעין שצריך להדירה: [דכהן הוא · שאמור בנרושה]: המשיא עצה למכור בנכסים כו' נכסי לך ואחריך לשלנו[ידי הראשון ומכר ואכל אותו מיד הלקוחות דברי רבי שב"ג אומר אין לשני אלא מה ששייר ראשון הכא נבי רשעות ערומיות הוה דמסיב ליה עצה] [בריה שאני · [דכבר] דסוף דבר ראוי הוא ליורשו וצורבא מרבנן שאני דמצוה להשאיר עצה כדי שיהו לו נכסים ויעסוק בתורה: [דערב דכתובה לא משתעבד מלשאול על הקדשו · תוס' הרא"ש ז"ל: ס] פליגי דאדם תיבת דאין נמחק: ו) ואביי אמו כל דמגרש בבי דינא מגרש · ראיתי מן הגדולים שרקדקו מכאן שאם לא הדירה בשעת נתינת הגט אין מדירין אותה [דאי לא] תימא הכי מאי קאמר אביי אמו כל מאן דמגרש בבי דינא מגרש מאי נפקא מינה אם לא יגרש בב"ד פ"ש כשחבוא לגבות כתובתה מחמיה ידירנה הגאה ולא נהירא לי דא"כ מאי הועילו חכמים בתקנתם וכי כל המגרש את אשתו שואלין אותו בית דין אם יש לאשתו ערב בשביל כתובתה שידירנה הגאה ואף אל"ל אי אפשר שלא יצא הקול בעיר שיש לה ערב בכתובתה מכל מקום אבתי יל"ד וינרשנה בעיר אחרת ועוד דמלתא בלא שמעא הוא ומה אם בלא הבעיתו דורשין מובתו ומוענין לאלם הוא עצמו לא כ"ש וע"כ אני אומר אם ידעו בית דין הערבות מדירין אותו כ"ש אם לא הדירום ב"ד והערב תובע בשעה שהוא באה לגבות שידירום ומתני' אתא לאשמועינן דב"ד היודעים בערבות ג) עד שידירוה הגאה ואפילו אין הערב שם אר אם ישנו שם ושותק כגון זה פתח פיך לאלם והכא קאמר אביי אמו כל מאן דמגרש בבי דינא שיודעין שחמיה נתערב בכתובתה הוא מגרש ילך ב"ד שאין יודעין הערבות וינרשנה ותו ליכא למיחש שידירנה חמיה הגאה בשתתבע כתובתה דודאי אי הוה ידע בגירושין היה מוחה שלא יגרשנה עד שיודור הגאה כי הוה יודע שאם ד) לא יגרשוה אבל כיון שגרשה ניחא ליה מפי שתאבל כתובתה עם בנו משתכניסות לאיש אחר · תוס' הרא"ש ז"ל: ז] כרבן גמליאל·ס"א רשב"ג: מ] דערב הוא וערב דכתובה: ס] אשתו מתחרט בהקדשו ואינו: י] הקרש והלכך אינו תיבת הכא נמחק: יא] ולא הוה בעי: יב] מכיתו ראשון הקרש: יג] ומכר ואכל: יד] להקדש אבל קנוניא כי האי לגרש אשתו ולהחזירה אפשר רב הונא בר' יהושע דבריא נמי לא עביר וס"ס: טו] אבל קנוניא כי האי ותיבות נבי גירשה נמחק: דאתמר

ב) פי' רבינו נסים מפי' כל המפרשים כל דמתרבים ר"ל סבר דיש שלוה בהקדש ערכין פירש בן ז"ל דגם כרמב"ם ז"ל ופ"ז מהלכות ערכין פירש בן שם סממה עליו הר"ן: כפי"ל דכתובות וגם מה דהקדש מפמרבים דל"ל מדר"ל דפסחים מ"ו ודוי"ס · ב) נלמה ד"ל דגי דיגת רבא וכן גרס רבינו בהדיא בב"ב קע"ד ע"ס · ג) נלמה ד"ל דד"ד היודעים בערבות מחוייבין לעבר בגילוים עד שידירוהו בגאה וכו' · ד) נלמה דל"ל כי היה יודע שאם יגרוע אותו להדיר בגאה ממנה בודאי לא יגרשנה ·

יב א מיי' פ"ו מהל' ערכין הל' ט' ופ"ז מהלכות מישות הל' י :

כשהדירוהו ל"ק

יג ב מיי' פ"ו מהל' מישות הלכה ט ופ"ז בהגאות ובמ"מ פוסק"מ ה"ט פ"ז סימן קב סעיף ז [ובכ"מ אלגם כתובות פ"ו דף קכ.] :

יד ג מיי' פ"ז מהלכות ערכין הלכה יט :

טו ד מיי' פ"ו מהלכות מכירה הלכה ה סמג לאוין רמח פוסק"מ ה"ד סימן רכח סעיף כג:

טז ה מיי' (פ"ז מהל' מישות הלכה ט) פ"ב מהלכות זכייה ומתנה הלכה ט [פוסק"מ מ"מ סימן רמח סעיף ג] (פוסק"מ מה"מ פ' קב סעיף ז) :

יח ו מיי' פכ"ם מהלכות מלוה ולוה הלכה ו ופ"ז בהגאות ובמ"מ ובנ"מ ופ"ז מהלכות מישות הלכה ט ופ"ז בהל' פוסק"מ מה"מ פ' קב סעיף ו :

גליון הש"ס

גמרא מר סבר יש לו הפרה · עיין תוי"ט פ"ס מ"ה דכתובות ד"ה בני הכנסת :

שיטה מקובצת

ח) צריך כיוצא בו ארשב"ג הערב כ"א וכן היה רשב"ג אומר הערב כו': ב) חזקה אין אדם עושה קנוניא על ההקדש וגובה שלא בשבועה אף על גב דאין נפרעין מנכסים משועבדים להדיום בלא שבועה וכ"ש מאלו נכסים שהן משועבדים להקדש הכא אין צריך לישבע לתוצא את עצמו מחשש קנוניא ובמתני' נמי אמר רבי יהושע דאין צריך לידור לתוציא עצמו מחשש קנוניא · תוס' הרא"ש ז"ל: ג) על ההקדש לימא: ד) מ"מ אין אדם דעתא ולא לו ולחבי אמר רב הונא במילתיה שכיב מרע דבולתו מידו אבל בבריא פליגי א"נ רב הונא אמר דוקא שכיב מרע לא חיישינן לקנוניא דאין אדם דעתא ולא לו אבל בבריא חיישינן לקנוניא ואף ר' יהושע מודה דהא דלא חיישי ר' יהושע במתני' לקנוניא משום דרא"מ' דוודאי לא היה מגרש את אשתו לעשות מסות קנוניא לתקרש דאם הוא מתחרם על שהקדיש את נכסיו ישאל על הקדשו ווה נוח וקל לעשות מסות שמגרש את אשתו אבל בהא דרב הונא חייש לקנוניא דנוח לו לומר מנה לפלוני בידי

ט) פי' כגון טוח טיפון מפי' כל המפרשים כ"ל סבר דיש שלוה בהקדש ערכין פירש בן ז"ל דגם כרמב"ם ז"ל ופ"ז מהלכות ערכין פירש בן שם סממה עליו הר"ן: כפי"ל דכתובות וגם מה דהקדש מפמרבים דל"ל מדר"ל דפסחים מ"ו ודוי"ס · ב) נלמה ד"ל דגי דיגת רבא וכן גרס רבינו בהדיא בב"ב קע"ד ע"ס · ג) נלמה ד"ל דד"ד היודעים בערבות מחוייבין לעבר בגילוים עד שידירוהו בגאה וכו' · ד) נלמה דל"ל כי היה יודע